

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

การจัดการเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

Learning Management in Food Safety and Philosophy of Sufficiency Economy of
High School Students at School Rajapranugroh 35 Takuapa, Phang-nga Province

มะลิ อุบลพริง (Mali Ubolpring)¹ สีนินุช ครุฑเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khrutmuang Sanserm)²

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยและความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ทักษะการผลิตอาหารปลอดภัยของนักเรียน (4) ความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและการนำความรู้ไปปฏิบัติของนักเรียน (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนด้านอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบกับนักเรียนทั้งหมดจำนวน 100 คน ใช้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มีการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติในหลักสูตรอาหารปลอดภัยในภาคเรียนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำแบบทดสอบถูกต้อง 5 - 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 7.56 ขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ทำแบบทดสอบถูกต้อง 8 - 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 8.82 ข้อ ด้านความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนม.4 ทำแบบทดสอบถูกต้อง 6 - 10 ข้อ จาก 12 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 6.86 ส่วนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ทำแบบทดสอบถูกต้อง 6 - 10 ข้อ จาก 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 6.14 2) นักเรียนเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้และได้ปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมากที่สุด ทุกระดับชั้น 3) ทักษะด้านการปลูกการเตรียมดินนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการขยอยอยู่ในระดับมาก 4) ความเหมาะสมในการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการนำความรู้ไปปฏิบัติด้านอาหารปลอดภัยอยู่ในระดับมาก 5) ด้านปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะคือโรงเรียนควรเพิ่มเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาเกษตรกรรมมากขึ้น

คำสำคัญ การจัดการเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช malila0955178636@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช agaskbum@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

This research aimed to study (1) knowledge of secondary school students. About food safety and knowledge of the philosophy of sufficiency economy (2) opinions of secondary school students (3) Food safety product skills of secondary school students (4) suitability for teaching and applying knowledge (5) Problems, suggestions for the management of food safety teaching and learning according to the philosophy of sufficiency economy of secondary school students. The population used in this research was such as 100 high school students by using 30 M.4 students who were taught and practiced in food safety course in semester 1. Data was analyzed by using descriptive analysis. The results of the search found out that 1) regarding knowledge about food safety of M.4 students, they answered the test correctly between 5-10 questions with the average score of 7.56. While M.5 and M.6 student were able to answer the test between 8-10 questions correctly with the average score of 8.82. In regards to sufficiency economy philosophy knowledge, M.4 students answered the test between 6-10 questions correctly out of 12 questions with the average score of 6.14. 2) Students agreed with knowledge management and were able to practice about food safely according sufficiency economy philosophy at the highest level in every class. 3) Opinion on food safety, food safety. High School 4 students Agreed on the highest level, the same as the students in grade 5 and grade 6 4) food safety skills in growing. Soil preparation of the 4th grade students. With practice At the highest level 5) The overall problem was at the medium level. With the problem of lack of a sustainable learning model than any other area. The suggestion would be that schools should add technology to teaching and learning. Bring technology to be integrated with teaching and learning that makes students more interested in agriculture.

Keywords: Learning management food safety, Sufficiency economy philosophy, High school students

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) เป็นเรื่องที่สำคัญ และอาหารสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก และสร้างคุณค่าด้านความปลอดภัยของอาหารสุภาพ ควรจะต้องมีการดำเนินการจัดการทั้งระบบการผลิตจนถึงผู้บริโภค โดยทุกขั้นตอนจะต้องมีมาตรฐานที่ดีตั้งแต่วัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ สิ่งสำคัญคือจะต้องมีบุคคลที่มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมถึงปัจจุบันผู้บริโภค มีการบริโภคอาหารไม่มีความปลอดภัย และไม่ปลอดภัย เกษตรกรจึงต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในประเทศไทย และการใช้ชีวิตจะอยู่ได้ต้องมีพื้นฐานในการสร้างปัจจัยพื้นฐาน ต้องมีการพึ่งตนเอง รู้จักประมาณตนเอง ใช้ชีวิตให้สมดุลและมีความระมัดระวัง มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ เริ่มต้นจากความพอประมาณ ทำด้วยความโปร่งใส ต้องให้ความสำคัญด้านอาหารที่ปลอดภัยเป็นเรื่องใหญ่ และยึดหลักความประหยัด ที่มีเหตุผลและรอบคอบ เน้นเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เป็นหลักมีความสามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ มีความปลอดภัยและมีโภชนาการที่ดี ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจด้านอาหารใน 4 มิติ อันได้แก่ ความพอเพียง (Availability) การเข้าถึง (Access) การใช้ประโยชน์ (Utilization) และเสถียรภาพ (Stability) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถบริหารจัดการด้านเกษตรกรรมในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการด้านอาหารปลอดภัย โดยริเริ่มโครงการจัดการกระบวนการผลิตอาหารปลอดภัยในรูปแบบการใช้สารอินทรีย์ในการผลิตทุกขั้นตอน และการจัดทำแผนการเรียนรู้ฐานสมรรถนะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม การให้ความรู้ ทางด้านการเกษตร เน้นด้านอาหารปลอดภัยให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา การจัดการเรียนการสอนไม่ได้มุ่งเน้นกระบวนการผลิต ทักษะ ความรู้ด้านการเกษตร จึงทำให้นักเรียนมีความคิดเห็น และไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ด้านการเกษตร จึงมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติการเพิ่มทักษะ และกระบวนการผลิตให้เหมาะสมในการผลิตเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างทัศนคติที่ดี เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคอาหารที่ปลอดภัยตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสำนึกในด้านความปลอดภัย ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตในอนาคตเกิดความยั่งยืน มั่นคงสมดุลในระยะยาว และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัย และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

- 3) เพื่อศึกษาทักษะและกระบวนการผลิตเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา
- 4) เพื่อศึกษาความเหมาะสมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารปลอดภัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
- 5) เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนด้านอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือใช้แบบทดสอบเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ทั้งหมดจำนวน 100 คน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ในการปฏิบัติกรดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมดจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนโปรแกรมวิชาการงานอาชีพ มีการปฏิบัติ และเป็นนักเรียนแกนนำยุทธศาสตร์ โดยจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติในหลักสูตรอาหารปลอดภัย 1 ภาคการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบทดสอบสำหรับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ของนักเรียน และ ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทักษะด้านอาหารปลอดภัย ความเหมาะสมด้านการเรียนการสอน การนำความรู้ไปปฏิบัติ และความต้องการด้านการเรียนการสอน (2) แบบทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีการเรียนและการปฏิบัติด้านอาหารและเกษตรปลอดภัย เป็นแบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนภายหลังการเรียนรู้ (3) ประเด็นการสังเกตและการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนรู้อาหารปลอดภัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและตรวจสอบความถูกต้องของแบบทดสอบ เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.96 และทดสอบค่าความเที่ยงของแบบทดสอบจำนวน 30 ชุด ได้เท่ากับ 0.75 วิเคราะห์โดยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ด้านเพศ กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 40.0 เป็นเพศชาย และร้อยละ 60.0 เป็นเพศหญิง กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 45.0 เป็นเพศชาย และร้อยละ 55.0 เป็นเพศหญิง ด้านอายุ กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 53.4 มีอายุ 16 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.3 มี ส่วนกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 44.2 มีอายุ 19 ปี รองลงมา ร้อยละ 37.2 โดยมีอายุสูงสุด 19 ปี ต่ำสุด 16 ปี เฉลี่ย 17.8 ปี ด้านรายได้ พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 40.0 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน รองลงมา ร้อยละ 33.3 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท และพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 60.0 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท/เดือน รองลงมา ร้อยละ 24.3 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท/เดือน 9,128 บาท มีรายได้สูงสุด 19,200 0 บาท เฉลี่ย 15,042 บาท

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ด้านศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 76.7 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนนักเรียนกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 56.61 นับถือศาสนาพุทธ

2. ความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัย และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

2.1 ความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยของนักเรียน

ตารางที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยของนักเรียน

จำนวนข้อที่ตอบได้ถูกต้อง	กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 (N=30)		กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 (N=70)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5 - 6	8	26.6	12	17.2
7 - 8	9	30.0	23	32.8
9 - 10	13	34.4	35	50.0
	ค่าเฉลี่ย 7.56 ข้อ		ค่าเฉลี่ย 8.82 ข้อ	
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.151		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.531	

จากตารางที่ 1.ความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัยของนักเรียนพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 7.56 จากคำถาม 10 ข้อ เป็นผลจากการทำข้อสอบของนักเรียน 30 คน ทำข้อสอบถูกโดยเฉลี่ย 7 - 8 ข้อ ในข้อสอบ 10 ข้อ โดยร้อยละ 34.4 ตอบถูก 9-10 ข้อ รองลงมา ร้อยละ 30.0 ตอบได้ถูกต้อง 7-8 ข้อ ตามลำดับ กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตอบถูกในประเด็นอาหารปลอดภัยที่สุดควรใช้สารอินทรีย์ ตอบคำถามถูกมากที่สุดร้อยละ 93.3 รองลงมาประเด็นอาหารปลอดภัยต้องนำผลผลิตสดมาบริโภคเท่านั้น ร้อยละ 86.6 และตอบคำถามได้น้อยที่สุด ประเด็นอาหารปลอดภัย สามารถใช้แรงงานในการผลิตได้ทุกประเภท ร้อยละ 50.0 ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 8.82 ข้อ โดยร้อยละ 50.0 ตอบถูก 9-10 ข้อ รองลงมาร้อยละ 32.8. ตอบถูก 7-8 ข้อ ตามลำดับกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5และ 6 ตอบคำถาม ประเด็นอาหารปลอดภัยเป็นอาหารที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตอบคำถามถูกมากที่สุด ร้อยละ 97.1 รองลงมา ประเด็นอาหารปลอดภัยสามารถใช้ทุกส่วนของพืชมาบริโภคได้ ร้อยละ 95.7 และตอบคำถามได้น้อยที่สุด ประเด็นอาหารปลอดภัยไม่จำเป็นต้องมีอาหารหลัก 5 หมู่ เป็นองค์ประกอบก็ได้ ร้อยละ 54.2 ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ตารางที่ 2. ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

จำนวนข้อที่ตอบ ได้ถูกต้อง	กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 (N=30)		กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 (N=70)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5 - 6	6	20.3	15	21.5
7 - 8	8	26.4	16	22.8
9 - 10	7	23.3	21	30.0
11 - 12	9	30.0	18	25.7
	ค่าต่ำสุด 6 ข้อ		ค่าต่ำสุด 6 ข้อ	
	ค่าสูงสุด 12 ข้อ		ค่าสูงสุด 12 ข้อ	
	ค่าเฉลี่ย 7.28 ข้อ		ค่าเฉลี่ย 8.25 ข้อ	
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.620		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.721	

จากตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 7.28 เป็นผลมาจากการทำข้อสอบของนักเรียน 30 คน จากคำถาม 12 ข้อ นักเรียนตอบข้อสอบถูกต้อง 7 – 8 ข้อ โดยร้อยละ 30.0 นักเรียนตอบได้ถูกต้อง 11-12 ข้อ รองลงมาร้อยละ 26.4 ตอบได้ถูกต้อง 7-8 ข้อ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตอบคำถามถูกมากที่สุดในประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เท่าทันต่อเหตุการณ์โลกในปัจจุบัน ร้อยละ 96.7 รองลงมาตอบคำถามถูกประเด็น เศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับทุกคน และทุกกิจกรรม ร้อยละ 93.4 ตอบคำถามได้น้อยที่สุดในประเด็น เศรษฐกิจพอเพียงต้องมีความรู้คุณธรรม ร้อยละ 37.1ตามลำดับ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 8.25 ข้อ โดยร้อยละ 30.0 ตอบได้ถูกต้อง 9-10 ข้อ และรองลงมา 25.7 ตอบได้ถูกต้อง 9-10 ข้อ ตามลำดับ กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตอบคำถามถูกมากที่สุดในประเด็น เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ทำงานเป็นทีม ประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการส่งเสริมการยอมรับการรับผิดชอบตนเองและสังคม และ ประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับทุกคน และทุกกิจกรรม ร้อยละ 92.8 รองลงมาตอบคำถามประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวการสอนที่สร้างให้เกิดความประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร ร้อยละ 91.4 ตอบคำถามได้น้อยที่สุดประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ ร้อยละ 12.8 ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

3. ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6
3.1 ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ตารางที่ 3. ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6

ประเด็น	มัธยมศึกษาปีที่ 4		มัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6	
	$\frac{\mu}{\sigma}$	แปลผล	$\frac{\mu}{\sigma}$	แปลผล
1. อาหารปลอดภัยทำได้ง่าย	4.60 (1.05)	มากที่สุด	4.30 (1.04)	มากที่สุด
2. อาหารปลอดภัยมีผลดีต่อสุขภาพ	4.23 (0.96)	มากที่สุด	4.23 (0.95)	มากที่สุด
3. อาหารปลอดภัยไม่ทำลายสภาพแวดล้อม	4.27 (0.91)	มากที่สุด	4.60 (0.87)	มากที่สุด
4. อาหารปลอดภัยไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	4.60 (0.89)	มากที่สุด	4.53 (0.83)	มากที่สุด
5. อาหารปลอดภัยไม่สร้างมลพิษทางสิ่งแวดล้อม	4.37 (0.98)	มากที่สุด	4.53 (0.83)	มากที่สุด
6. อาหารปลอดภัยมีในธรรมชาติ	4.60 (1.00)	มากที่สุด	4.30 (0.99)	มากที่สุด
7. อาหารปลอดภัยไม่มีกระบวนการนำเทคโนโลยีมาใช้	4.51 (0.91)	มากที่สุด	4.30 (0.98)	มากที่สุด
8. อาหารปลอดภัยช่วยให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคประหยัด	4.30 (1.10)	มากที่สุด	4.13 (1.08)	มาก
9. อาหารปลอดภัยใช้วัตถุดิบราคาไม่แพงง่าย	4.20 (1.21)	มาก	4.33 (1.23)	มากที่สุด
10. อาหารปลอดภัยเก็บรักษาไว้ได้นานและมีอยู่ทั่วไปในท้องถิ่น	4.33 (1.34)	มากที่สุด	4.33 (1.32)	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด	4.39 (1.08)	มากที่สุด	4.35 (1.01)	มากที่สุด

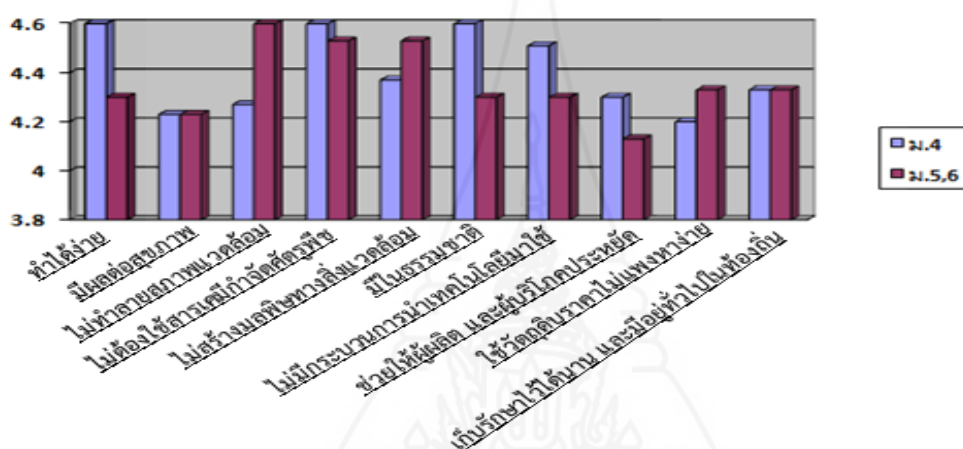
จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ออาหารปลอดภัย ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.39) โดยเมื่อพิจารณาแยกออกเป็นประเด็น พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด อาหารปลอดภัยทำได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.60) อาหารปลอดภัยไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 4.60) อาหารปลอดภัยไม่สร้างมลพิษทางสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 4.60)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในภาพรวมทั้งหมด อยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35) โดยเมื่อพิจารณาเป็นประเด็น พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 9 ประเด็น ที่สำคัญ 3 อันดับแรกได้แก่ อาหารปลอดภัย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 4.60) รองลงมาอาหารปลอดภัยไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 4.53) อาหารปลอดภัย ไม่สร้างมลพิษทางสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 4.53) อาหารปลอดภัยใช้วัตถุดิบราคาไม่แพงง่าย

กราฟแสดง ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้
N = 30

ประเด็น	ก่อนการเรียนรู้		หลังการเรียนรู้	
	$\frac{\mu}{\sigma}$	แปลผล	$\frac{\mu}{\sigma}$	แปลผล
1. เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติได้ทุกคน	4.40 (1.04)	มากที่สุด	4.33 (1.34)	มากที่สุด
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสอนการประหยัด	4.37 (0.95)	มากที่สุด	4.30 (1.10)	มากที่สุด
3. เศรษฐกิจพอเพียงทำให้รายจ่ายลดลง	4.60 (0.87)	มากที่สุด	4.20 (1.21)	มาก
4. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยในการวางแผนการปลูกพืชได้มีประสิทธิภาพ	4.53 (0.83)	มากที่สุด	4.30 (1.10)	มากที่สุด
5. เศรษฐกิจพอเพียงสร้างนิสัยให้มีเหตุผลและมีความคิดเป็นระบบ	4.40 (0.83)	มากที่สุด	4.43 (1.34)	มากที่สุด
6. เศรษฐกิจพอเพียงสร้างวินัยการผลิตพืชและสัตว์	4.23 (0.99)	มากที่สุด	4.30 (1.10)	มากที่สุด
7. เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้ทุกอาชีพ	4.30 (0.98)	มากที่สุด	4.60 (1.05)	มากที่สุด
8. เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ธรรมชาติเกิดความสมดุล	4.13 (1.08)	มาก	4.27 (0.91)	มากที่สุด
9. เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ทุกคนมีคุณธรรม	4.20 (1.23)	มาก	4.60 (1.00)	มากที่สุด
10. เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ทุกคนมีความระมัดระวัง	4.33 (1.32)	มากที่สุด	4.33 (1.30)	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด	4.35 (1.01)	มากที่สุด	4.36 (1.14)	มากที่สุด

จากตารางที่ 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้ พบว่า

ก่อนการเรียนรู้ ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35) โดยเมื่อพิจารณาแยกออกแต่ละด้านที่มากกว่าด้านอื่นๆคือเศรษฐกิจพอเพียงทำให้รายจ่ายลดลง (ค่าเฉลี่ย 4.60) รองลงมา เศรษฐกิจพอเพียงช่วยในการวางแผนการปลูกพืชได้มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.53) เศรษฐกิจพอเพียงสร้างนิสัยให้มีเหตุผลและมีความคิดเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย

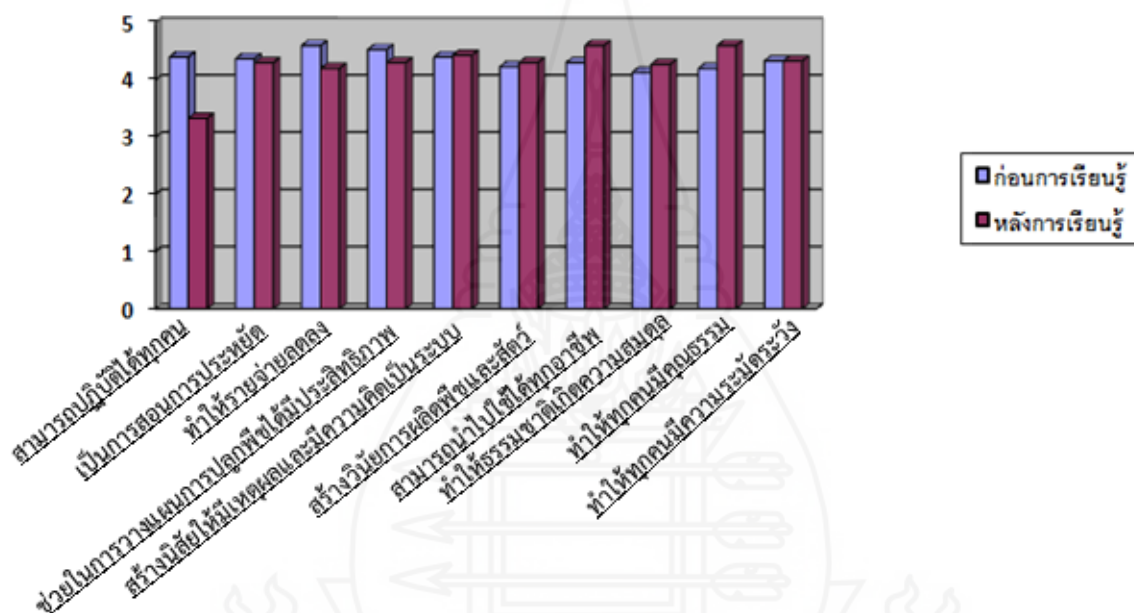

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

4.40) เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติได้ทุกคน (ค่าเฉลี่ย 4.40) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสอนการประหยัด (ค่าเฉลี่ย 4.37)

หลังการเรียนรู้ ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.36) โดยเมื่อพิจารณาแยกออกแต่ละด้านพบว่าที่อยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้ทุกอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.60) เศรษฐกิจพอเพียงสร้างนิสัยให้มีเหตุผลและมีความคิดเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.43) เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติได้ทุกคน (ค่าเฉลี่ย 4.43) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสอนการประหยัด (ค่าเฉลี่ย 4.30)

กราฟแสดง เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

4. ทักษะการผลิตอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 5 ทักษะด้านอาหารปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ที่มีการสอนและปฏิบัติ 1 ภาคการศึกษา)

ทักษะด้าน	ค่าเฉลี่ย (σ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (μ)	แปลผล
1. ด้านการปลูกพืช	4.42	0.77	มากที่สุด
2. ด้านการเตรียมดิน	4.26	1.16	มากที่สุด
3. ด้านการดูแลรักษา	4.42	1.70	มากที่สุด
4. ด้านการเก็บเกี่ยว	4.43	2.50	มากที่สุด
5. ด้านการขาย	4.33	3.42	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด	4.37	1.91	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ทักษะด้านอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีการสอนและปฏิบัติ 1 ภาคการศึกษา หลังจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ทำแบบทดสอบ และได้สอบปฏิบัติพบว่า นักเรียนมีทักษะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.37) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ในด้านทักษะการปลูกพืชอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42) ทักษะด้านการเตรียมดินอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะด้านการดูแลรักษาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42) ทักษะด้านการเก็บเกี่ยวอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.43) และทักษะด้านการขายอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 4.33)

5. ความเหมาะสมด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยและการนำความรู้ไปปฏิบัติ

5.1 ความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารปลอดภัย ปรากฏว่าความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ประเด็น ได้แก่ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าได้และครูจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 4.33) รองลงมา ครูให้นักเรียนเขียนนำแนวทางการดำเนินชีวิตได้ (ค่าเฉลี่ย 4.37) ครูสามารถอธิบายได้ดีและเข้าใจ (ค่าเฉลี่ย 4.37) ครูอธิบายเชื่อมโยงให้องค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขได้ (ค่าเฉลี่ย 4.33) ครูสามารถใช้สื่อรูปภาพให้เข้าใจและนำไปใช้ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.23) และอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ครูเล่าประสบการณ์ให้เห็นภาพได้ (ค่าเฉลี่ย 4.20) ครูใช้แหล่งเรียนรู้มาพัฒนาอาชีพได้ (ค่าเฉลี่ย 4.20) เท่ากัน ครูนำเสนอของชุมชนมาเป็นแบบอย่างการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.13) และครูให้ทฤษฎีใหม่เป็นแบบอย่างการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.03)

5.2 การนำความรู้ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.26) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ มีการลดค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย 4.43) รองลงมา ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.37) และมีการผลิตเหมาะสมต่อฤดูกาล (ค่าเฉลี่ย 4.37) เท่ากัน มีการเรียนรู้อยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.30) และมีการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.30) เท่ากัน มีความอดทน อดออมความรักในสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 4.23) และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ มีการวางแผนทรัพยากรธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 4.20) มีความระมัดระวังในการดำรงชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.17) และเป็นพลเมืองดีต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.07)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

6. ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย

6.1 ด้านปัญหาในการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.12) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ประเด็นได้แก่ ขาดต้นแบบการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 3.30) รองลงมาสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมเชิงการตลาด และกิจกรรมไม่สอดคล้องกับอาชีพผู้ปกครองผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.23) เท่ากัน เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.17) นักเรียนไม่ให้ความสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 3.10) กิจกรรมไม่ดึงดูดใจต่อผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.10) แหล่งเรียนรู้ไม่ได้มาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย 3.00) นักเรียนขาดความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 2.97) กิจกรรมที่ไม่สามารถนำไปใช้ดำรงชีวิตประจำวันได้ (ค่าเฉลี่ย 2.90)

6.2 ด้านข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ นักเรียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้มากขึ้นโรงเรียนควรเพิ่มรายวิชาที่มีทักษะวิชาอาหารปลอดภัยมากขึ้นทุกระดับชั้น ควรมีการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมทุกวัน นอกจากนี้ให้นำนักเรียนไปศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่ทันสมัยและการจัดการตลาด ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ให้ครูผู้สอนเพิ่มทักษะการใช้เครื่องมือเกษตรและขั้นตอนการใช้เครื่องมือ ควรให้นักเรียนมีกิจกรรมด้านการเกษตรทุกระดับชั้นและทุกแผนก ทุกแผนการเรียนรู้ ให้ครูผู้สอนปรับปรุงวิธีการสอนให้มีการปฏิบัติจริงมากขึ้น ให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผล

1) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ที่ เป็นนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ และศาสนา จากที่พบว่าส่วนมากในกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 60.0 เป็นเพศหญิง ในกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 55.0 เป็นเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า เพศชายด้านอายุผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำกว่า 25 ปี สูงสุด 85 ปี และมีอายุเฉลี่ย 51 ปี ใกล้เคียงกับจอมขวัญ ชุมชาติ (2558) ได้ศึกษาความมั่นคงทางอาหารของชุมชน โคกพะยอม ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2) ความรู้ด้านอาหารปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4 อาหารปลอดภัยข้อที่ตอบถูก คือควรใช้สารอินทรีย์มากที่สุด และอาหารปลอดภัยต้องนำผลผลิตสดมาบริโภคเท่านั้นเป็นลำดับรองลงมา ส่วนกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 อาหารปลอดภัยเป็นอาหารที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นข้อที่ตอบถูกมากที่สุด และทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเห็นเพราะว่านักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและได้เรียนรู้เรื่องอาหารปลอดภัยโดยตรงจึงมีความคิดเห็นที่ชัดเจนและเห็นด้วยต่ออาหารปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ พัทธมน เอี่ยมสูงค์ (2552) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามวิธีดำเนินงานมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนคือ 1) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง 2) การทบทวนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนา การค้นหา การสร้างความเข้าใจและแผนการดำเนินงาน 4) สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันแบบมีส่วนร่วม 5) การสื่อสารให้กับคนในพื้นที่ สรุปบทเรียนการดำเนินงานอันนำไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี

3) ความคิดเห็นต่ออาหารปลอดภัยของนักเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในการประเมินอาหารปลอดภัยทำได้ง่าย อาหารปลอดภัยไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช อาหารปลอดภัยป้องกันมลพิษทาง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน กลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีความเห็นมากที่สุดในประเด็น อาหารปลอดภัยมีผลดีต่อสุขภาพ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและได้เรียนรู้เรื่องอาหารปลอดภัยโดยตรงจึงมีความคิดเห็นที่ชัดเจนและเห็นด้วยต่ออาหารปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติศัพท์ วันทา และคณะ (2553) พบว่า แหล่งอาหาร 4 แหล่ง ได้แก่ อาหารจากการผลิต อาหารจากทรัพยากรธรรมชาติ อาหารจากการซื้อ และแหล่งอาหารจากวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น เช่น การแบ่งปันอาหาร ความเชื่อ สอดคล้องกับ ธนชัย มุ่งจิต (2555) พบว่า ฐานการได้มาซึ่งอาหารประกอบด้วย 4 ฐานหลักได้แก่ ผลผลิต การหาจากทรัพยากร การซื้อ และการแลกเปลี่ยนแบ่งปัน

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้

1. ก่อนการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจพอเพียงทำให้รายจ่ายลดลง มีความคิดเห็นเรื่องช่วยวางแผนการปลูกพืชได้ดีมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเศรษฐกิจพอเพียงสร้างนิสัยให้มีเหตุผลและมีความคิดเป็นระบบ

2. หลังการเรียนรู้ นักเรียนมีการพัฒนาความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้ทุกอาชีพและเศรษฐกิจพอเพียงสร้างนิสัยให้มีเหตุผลและมีความคิดเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ประจักษ์ นาหนองตูม (2543) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ ของโรงเรียนแกนนำ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัด ในสำนักงานการประถมศึกษาสังกัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากร แต่มีปัญหาเรื่องผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนไม่สนับสนุน ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากราชการน้อยและล่าช้า ด้านบริหารการจัดการมีความพร้อมน้อย ข้อมูลทางการตลาด การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาดูงานและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ผลจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนรู้จักการพึ่งตนเอง ขยันอดทน สามัคคี มีการทำงานเป็นหมู่คณะและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้

4) ทักษะด้านอาหารปลอดภัยของนักเรียน พบว่านักเรียนมีทักษะการปลูกพืชในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการเลือกพื้นที่ปลูกพืชและทักษะการเตรียมดิน ส่วนในด้านการกำจัดวัชพืช ทักษะการดูแลรักษาอยู่ในระดับมาก ในด้านทักษะการให้น้ำ ทักษะด้านการเก็บเกี่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านทักษะวิธีการเก็บเกี่ยว ทักษะการขาย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและกลุ่มตลอด 1 ภาคการศึกษาทำให้มีทักษะเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2557) กล่าวถึง วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตสอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของเกษตรกร โดยการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ

5) ความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยและการนำความรู้ไปปฏิบัติตามความเหมาะสม นักเรียนเห็นว่าความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนเน้นการฝึกปฏิบัติและนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และมีการใช้ทรัพยากรในท้องที่ ส่วนการนำความรู้ด้านอาหารปลอดภัยไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการปลูกพืชผักปลอดภัยบริโภคเองและการนำความรู้ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ และในด้านมีการลดค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมพัฒนาชุมชน (2556) ที่ให้ความหมายการเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดและพฤติกรรมจากการได้รับประสบการณ์ที่เกษตรกรมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัด อาจปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีหรือไม่ดี แต่การเรียนรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร ควรปรับเปลี่ยนเกษตรกรไปในทางที่ดีขึ้น มีความรู้เพิ่มขึ้น และ บำเพ็ญ เสียสละ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

(2555) ให้ความหมาย หลักการเรียนรู้ ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถาวร หรือค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ การฝึกหัด หรือประสบการณ์

6) ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย

6.1 ด้านปัญหาในการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดต้นแบบการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมเชิงการตลาด และกิจกรรมไม่สอดคล้องกับอาชีพผู้ปกครองผู้เรียน เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณจำกัดและขาดโอกาสในการไปเรียนรู้ดูงานนอกสถานที่และตัวอย่างของจริง

6.2 ด้านข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ นักเรียนมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้มากขึ้นโรงเรียนควรเพิ่มรายวิชาที่มีทักษะวิชาอาหารปลอดภัยมากขึ้นทุกระดับชั้น ควรมีการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมทุกวัน นอกจากนี้ให้นำนักเรียนไปศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่ทันสมัยและการจัดการตลาด มีการจัดตลาดนัดเรียนนอน ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรจากเรียนนอนของนักเรียนเอง และมีการจัดกิจกรรมธนาคารเงินออม ซึ่งมีรายได้ระหว่างเรียนมาจากการทำธุรกิจนักเรียนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อนักเรียน ควรให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรให้นักเรียนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในเวลาเรียนและในหอพัก รวมทั้งนำไปใช้ในครอบครัวควรให้นักเรียนมีทักษะในการผลิตพืชและสัตว์ และสร้างนิสัยให้มีความตระหนักต่อการผลิตอาหารปลอดภัยและบริโภคอาหารปลอดภัยที่เหมาะสม

1.2 ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้มากขึ้น มีการฝึกฝนให้นักเรียนปฏิบัติ ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านอาหารปลอดภัย และควบคู่กับการสอนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียน ควรเพิ่มรายวิชาที่มีทักษะวิชาอาหารปลอดภัยมากขึ้นทุกระดับชั้น และพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรักวิชาชีพ นอกจากนี้ควรนำนักเรียนไปศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่ทันสมัยและการจัดการตลาดให้มีแรงจูงใจมากขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายด้านเกษตรหน่วยงานที่เป็นของภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา ควรสนับสนุนพันธุ์ไก่อย่างต่อเนื่องและให้เงินทุนหมุนเวียนในการดูแลสายพันธุ์ไก่ รวมทั้งส่งเสริมให้เลี้ยงไก่พื้นเมืองบริษัทเอกชน ควรให้ความรู้ด้านสุขภิบาลสัตว์ด้านการทำวัคซีนและการให้อาหารสัตว์ปีก รวมทั้งการจัดการตลาดค้าสัตว์ปีกสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ ให้ความสำคัญต่อโครงการพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง และควรนำครูไปร่วมงานพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในแต่ละระดับชั้น โดยมุ่งเน้นให้จัดทำแผนการเรียนรู้ มุ่งสมรรถนะสาขาวิชาชีพเกษตร ควรศึกษาเรื่องการจัดการผลผลิต หลังจากการใช้ระบบการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดสู่ชุมชนหรือผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นการพัฒนานเกษตรในป่าชุมชน เพื่อสร้างรายได้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน. (2556). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรและนักเรียน กรุงเทพฯ :กรมการพัฒนาชุมชน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2556). *วิสาหกิจชุมชน*. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ .

กิตติศัพท์ วันทา และคณะ. (2553). ความมั่นคงทางอาหารภายใต้บริบทสังคมไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. นนทบุรี : มูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน

จอมขวัญ ชุมชาติ. (2558). *ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนโคกพะยอม ตำบลละงูอำเภอละงูจังหวัดสตูล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ , คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม, สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม.

ธนนชัย มุ่งจิต. (2555). *แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพด้านความมั่นคงทางอาหารบ้านแม่สุรินอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

บำเพ็ญ เขียวหวาน และคณะ (2556). *โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ระดับอำเภอ : กรณีอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร*. กรุงเทพฯ :กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ .

ประจักษ์ นาหนองตูม. (2543). *การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ*. ของโรงเรียนแกนนำ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา.

พัทธมน เอี่ยมสุวงศ์. (2552). *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลปาลัก อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน* . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/เชียงใหม่.